

Seat No. _____

HT-004-017202

M. Ed. (Sem. II) Examination

May - 2023

**Teacher Education : Paper - CC-06
(New Course)**

Faculty Code : 004

Subject Code : 017202

Time : $2\frac{1}{2}$ / Total Marks : 70

- 1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 6
- (1) પૂર્વસેવાકાલીન તાલીમના હેતુઓ જણાવો.
- (2) પુખ્ત વયના અધ્યેતાઓની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (3) સેમીનાર અને કાર્યશાળા એટલે શું ? સમજાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
- (1) અસરકારક સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષકની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (2) સેવાકાલીન શિક્ષક શિક્ષણ માટેની વિવિધ સંસ્થાઓની ચર્ચા કરો.
- (3) ઈન્ટર્નશીપ વિશે વિગતે સમજાવો.
- 2 (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 6
- (1) સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણના હેતુઓ જણાવો.
- (2) પૂર્વસેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણનું માળખું જણાવો.
- (3) સેવાકાલીન શિક્ષક શિક્ષણની પદ્ધતિઓ (Models) નાં ગુણ-દોષ જણાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
- (1) પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક - પ્રશિક્ષણનાં ઘટકો અને તેનાં મૂલ્યાંકનનું વર્ણન કરો.
- (2) પાયાના અભ્યાસક્રમ માટેના વ્યવહારું અભિગમની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (3) સેવાકાલીન શિક્ષક - પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમના આયોજનનાં સોપાનો વર્ણવો.

- 3 (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 6
- (1) કૌશલ્ય વિકાસના અભ્યાસક્રમો માટેના વ્યવહારુ અભિગમો સમજાવો.
 - (2) કાસ્કેડ અને વન-શોટ મોડેલ સમજાવો.
 - (3) GCERTનો પરિચય આપો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
- (1) પૂર્વસેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણની પ્રણાલીઓ વર્ણવો.
 - (2) સેવાકાલીન શિક્ષક - પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમના આયોજનમાં અનુભવાતી સામાન્ય સમસ્યાઓ વર્ણવો.
- 4 (અ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 6
- (1) સેવાકાલીન શિક્ષક શિક્ષણ કાર્યક્રમમાં પ્રત્યાવર્તી માર્ગદર્શિકા અને પ્રતિભાવોનાં એકત્રીકરણની ચર્ચા કરો.
 - (2) પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષણનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
 - (3) નિરુપણાત્મક અભિગમનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
- (1) શિક્ષક શિક્ષણ પાઠ્યક્રમના માળખાના દૃષ્ટિકોણ અને NCERTના દસ્તાવેજની ચર્ચા કરો.
 - (2) નીચેના મુદ્દાઓના આધારે સેવાકાલીન શિક્ષક શિક્ષણ કાર્યક્રમની યોજના તૈયાર કરો :
 - (1) તાલીમ જરૂરિયાતોનું પરીક્ષણ
 - (2) પાઠ્યક્રમની રચના
 - (3) અભ્યાસક્રમ સામગ્રીની તૈયારી.
 - (3) DIETનો પરિચય આપો.
- 5 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (1) NCERTની સ્થાપના કયા વર્ષમાં થઈ હતી ?
 - (2) શિક્ષકનો વ્યાવસાયિક વિકાસ એટલે શું ?
 - (3) શાળા આધારિત ઈન્ટર્નશીપની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
 - (4) પૂર્વ સેવાકાલીન તાલીમ એટલે શું ?
 - (5) ઓનલાઈન પ્રણાલી એટલે શું ?
 - (6) પરિસંવાદનો અર્થ આપો.
 - (7) સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણ માટે જરૂરી સંસાધનો કયા છે ?
 - (8) ઈન્ટર્નશીપ દરમિયાન કરવાની પ્રવૃત્તિઓની યાદી તૈયાર કરો.
 - (9) મલ્ટીસાઈટ મોડેલની બે મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (10) સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણની બે જરૂરિયાતો જણાવો.

ENGLISH VERSION

- 1** (A) Answer any two of the following questions : **6**
- (1) State objectives of Pre-service Teacher Education.
 - (2) State characteristics of adult learner.
 - (3) What is seminar and work-shop? -Explain.
- (B) Answer any two of the following questions : **8**
- (1) State characteristics of an effective In - Service Teacher Educator.
 - (2) Discuss different agencies and institutions of In - Service Teacher Education.
 - (3) Explain in detail about Internship.
- 2** (A) Answer any two of the following questions : **6**
- (1) State purpose of In - Service Teacher Education.
 - (2) State the structure of Pre-service Teacher Education.
 - (3) State merits and limitations of models of In - Service Teacher Education.
- (B) Answer any two of the following questions : **8**
- (1) Describe components and evaluation of Pre-service Teacher Education
 - (2) Discuss transactional approaches for foundation course.
 - (3) Explain steps for planning an In - Service Teacher Education Programme.
- 3** (A) Answer any two of the following questions : **6**
- (1) Explain transactional approach for skill development course.
 - (2) Explain cascade and one shot models.
 - (3) Give introduction of GCERT.
- (B) Answer of the following questions : **8**
- (1) Discuss modes of Pre-service Teacher Education.
 - (2) Describe common problems faced in organizing In - Service Teacher Education programme.

- 4 (A) Answer any two of the following questions : 6
- (1) Discuss guideline of communication and collection of feedback for In - Service Teacher Education Programme.
 - (2) Specify the nature of pre-service education.
 - (3) Explain the expository approach.
- (B) Answer any two of the following questions : 8
- (1) Discuss the vision of Teacher Education Curriculum structure and documents of NCERT.
 - (2) Prepare design of In - Service Teacher Education Programme based of following points :
 - (1) Assessment of training needs
 - (2) Formulation of Training curriculum
 - (3) Preparation of course material.
 - (3) Give introduction of DIET.
- 5 Answer any seven of the following questions : 14
- (1) In which year NCERT established?
 - (2) What is professional development of teacher?
 - (3) Clarify concept of school based internship.
 - (4) What is pre-service teacher education?
 - (5) What is online mode?
 - (6) Give meaning of seminar.
 - (7) Which resources are required for In - Service Teacher Education?
 - (8) Prepare list of activities doing during the Internship.
 - (9) State two limitations of Multi-site model.
 - (10) State two needs of In - Service Teacher Education.